

Halina Gacowa

"Balladyna" jako odzew na "Pana Tadeusza", Stanisław Makowski, "Przegląd Humanistyczny" nr 3/4 (1986) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 30/2 (104), 224

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MAJCHROWSKI Jacek M.: Kościół i katolicyzm na łamach "Przeglądu Narodowego". "Zeszyty Naukowe UJ. Prace Historycznoliterackie". Z. 55, s. 115-128.

"Przegląd Narodowy" - wydawany (z przerwą wojenną) od 1908 do 1921 r. - był programowym czasopismem obozu narodowego, dla którego problematyka religijna stanowiła element kontrowersyjny. Traktowanie katolicyzmu jako właściwości charakteru narodowego - wymagało od obozu narodowego obrony polityki religijnej i Kościoła. Religia winna być przedmiotem polityki. Stosunkowi do Kościoła jako instytucji nie poświęcano wiele uwagi uznając Kościół za instytucję reprezentującą nie tylko religię, ale i politykę. Trzecim zagadnieniem oddzielonym od stosunku do religii - był stosunek do duchowieństwa (kwestie wykładania religii, działalność publicystyczna księży, organizacje zjazdów duchowieństwa itp.).

BP/104/53

A.B.

MAKOWSKI Stanisław: "Balladyna" jako odzew na "Pana Tadeusza". "Przegląd Humanistyczny" 1986 nr 3/4 s. 71-82.

Autor zwraca uwagę na fakt, że "Balladyna" powstała pod koniec 1834 r., a więc w okresie, gdy Słowacki czytał Mickiewiczowską epopeję. Poeta świadomie przeciwstawił epickiej rzeczowości i uwznioślającej baśniowości "Pana Tadeusza" finezyjną zabawę w kalejdoskopowe tworzenie i rozbijanie literackiego świata, wywiedzionego z kulturowej fikcji. Jest to legenda, która całkowicie zrodziła się z wyobraźni poety. Wszystkie nawiązania oraz zapożyczenia z eposu Mickiewicza mają wyraźnie parodystyczny charakter. Wizja absurdalnego i okrutnego świata dramatu różni się więc zasadniczo od sensownego i pogodnego świata "Pana Tadeusza". Można zatem potraktować "Balladynę" jako nową propozycję literacką, będącą zaprzeczeniem modelu poezji narodowej.

BP/104/54

H.G.